

כמה חרקים יש בעלי גפן משומרים?

מעבדת כושרות

הנגיעות הרבה בעלי הגפן ידועה מזה שנים רבות (קרוב ל-400 שנה), ומתוארת היטב בתיאורו של אחד מרבני הדור שבו התגלתה, רבי משה ישראל, רבה של העיר רודיס בספרו 'משאת משה' (יו"ד סי' ד):

מצאו בהם תולעים קטנים דקים עד מאד צנומות קדים שכמעט אין העין שולטת בהם, רבוצות וכבושות בורידים של העלים ישתרגו ויסתבכו בקרן זוית, ורוב הבודקים לא ימצאו בהם כלום ויראום חלקים ונקיים, וכאשר יבאו הבקיאים במקומם וחזקי הראות אחר העיון רב יניעום בחודה של מחט ויחלו להלך ע"ג העליון עודם מהלכים נטמנים באחת הפחתים בחדודי בליטת הפצולים ונעלמים מן העין ולא ימצאום עוד.

לאור מציאות זו קהילות שונות אסרו את השימוש בעלי הגפן, ואף הטילו 'חרם' על מי שישתמש בהם¹.

גם כיום ידוע שעלי הגפן נגועים בנגיעות רבה, אך בחברות שונות הם משווקים כמשומרים וכבושים באריזות שעליהן חותמות כשרות שונות, ביניהן גם של בדצ"ם שונים. יצאנו לבדוק האם עלי גפן אלו נקיים מחרקים? התוצאות לפניכם:

תוצאות	האריזה	תאריך בדיקה
8 טריפסים, 4 אקריות שקופות, 9 אקריות אדומות, 2 עכבישים, 4 כנימות עלה. סה"כ: 23 חרקים.	עלי גפן במי מלח 690 גר'	ח' אדר תשע"ז
2 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	ז' חשוון תשע"ח

1. חנן אלוקים, למהר"ח אבולעפיא, עמ' קיט; שו"ת אדמת קודש, ח"ב יו"ד סי' א; שו"ת בית דינו של שלמה, סי' יט; מעם לועז, שמיני ו; בן איש חי, שנה שנייה פרשת נשא ח; ספר בן אברהם, סי' נ ס"ק כח; יד אפרים, סי' צא ס"ק ד; זבחי צדק, יו"ד סי' פד ס"ק צט; בכף החיים, יו"ד סי' פד ס"ק צד, כתב שכך הסכימו גם רבני ירושלים וחברון. וכ"כ בחזון עובדיה, תרומות ומעשרות, עמ' קיג. גם מועצת הרבנות הראשית לישראל נדרשה לענין עקב הממצאים החמורים, והחליטה לחייב נוכחות משגיח בתהליך הייצור שיוודא את נקייו המוצר, אך לצערנו עד עתה ההחלטה אינה מיושמת בשטח.

2 טריפסים, 12 אקריות שקופות, 7 אקריות אדומות, עכביש 1. סה"כ: 22 חרקים.	עלי גפן במי מלח 620 גרם	ט' תשרי תשע"ח
2 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	כ"ו תשרי תשע"ח
1 אקרית אדומה. 1 עכביש . סה"כ 2 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז 400 גרם	י' חשוון תשע"ח
כנימת עלה 1, פסוק 3, אחר 1, ג'וק 1. סה"כ: 5 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז 400 גרם	כ"ח שבט תשע"ח
3 פסוקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז 400 גרם	ו' אדר תשע"ח
1 אקרית שקופה.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	כ' סיון תשע"ח
2 אקריות אדומות, 3 עכבישים, סה"כ: 5 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	ג' טבת תשע"ט
טריפס 1.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	ב' שבט תשע"ט
אקרית אדומה 1.	עלי גפן שטופים (50 עלים)	טו שבט תשע"ט
3 עכבישים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	ב' ניסן התשע"ט
1 אקרית שקופה, עכביש 1, 8 אקריות אדומות. סה"כ: 10 חרקים.	קופסת שימורים עלי גפן ממולאים באורז	ט' ניסן התשע"ט